

**UCHWAŁA NR XVII/139/2021
RADY POWIATU W PLESZEWIE**

z dnia 11 lutego 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku (t.j. Dz.U. z 2020r. poz.920) w związku z art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2020 poz.821) **Rada Powiatu w Pleszewie uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Pleszewie i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu w Pleszewie

Marian Adamek

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr XVII/139/2021
Rady Powiatu w Pleszewie
z dnia 11 lutego 2021 roku

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PLESZEWSKIM NA LATA 2021-2023

Pleszew 2021

Spis treści

I. Wstęp	2
1. Podstawy prawne programu	3
2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego ...	3
II. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4
III. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	9
1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim.....	10
2. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim	12
a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	12
b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej	20
IV. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą	22
V. Roczne limity powstających rodzinnych form pieczy zastępczej	24
VI. Cel główny i cele szczegółowe programu	25
VII. Analiza SWOT	29
VIII. Zakładane rezultaty realizacji programu	30
IX. Źródła finansowania	31
X. Realizator i odbiorcy programu	32
XI. Monitoring i ewaluacja programu	33

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. (t.j. Dz.U. z 2020r., poz.821) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z preambułą ustawy, celem podstawowym jest:

- 1. dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, troska o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową oraz ochrona ich praw i wolności,*
- 2. dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju oraz dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.*

Art. 180 pkt.1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat 3 -letniego programu rozwoju pieczy zastępczej. Powiat Pleszewski Uchwałą Rady Powiatu Pleszewskiego Nr XXXII/249/18 z dnia 9 luty 2018r. przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Przedstawiony Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023 służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej oraz innych organizacji wspierających rodzinę. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

1. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane i realizowane są w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U z 1997r. poz.483 z późn. zm.).
2. Konwencja Praw Dziecka (Dz.U. 1991 nr 120 poz.526).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U z 2020r poz. 920 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.2020 poz.1876)
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucji pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 292 poz. 1720).
7. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 poz.1359).

2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka i rodziny zdefiniowane i przyjęte zostały przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczpospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989r. Konwencja w art. 9 odnosi się do dzieci, które z przyczyn obiektywnych zostają sądownie umieszczone w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów chyba, że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka. Zarówno dziecko jak i cała rodzina musi być traktowana, jako podmiot postępowania sądowego, opiekuńczego oraz społecznego i obywatelskiego. Konwencja wskazuje na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci, respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa do swobody wypowiedzi oraz

wyznania. Art. 18 ust 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

II. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PLESZEWIE JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 32 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej należy do powiatu.

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;

- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzin pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka
- 12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 13) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

- 14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie działa, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na mocy Zarządzenia nr 41/2011 Starosty Pleszewskiego z dnia 21 października 2011 roku.

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 ww. ustawy należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,

- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy również wyznaczenie - Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Koordynator to osoba, która współdziała z rodziną zastępczą oraz różnymi osobami i instytucjami w celu rozwiązywania różnych problemów. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otaczają opieką i wsparciem rodziny i dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy podejmują wspólne działania mające na celu rozwiązywanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wybierając kandydata na stanowisko koordynatora kieruje się jego kompetencjami i profesjonalizmem w wykonywaniu swoich obowiązków, którymi są:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań Gminy należy między innymi:

-praca z rodziną, która jest prowadzona w szczególności w formie:

- a) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- b) terapii i mediacji,
- c) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
- d) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,

- e) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych grupami wsparcia lub grupami samopomocowymi.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Gmina zgodnie z ustawą zobowiązana jest do wspierania rodziny i działań z zakresu profilaktyki rodzinnej. Ustawa wprowadziła, również stanowisko asystenta rodziny, który między innymi opracowuje we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

III. DIAGNOZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821) piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W ustawie wprowadzono pojęcie pieczy zastępczej i wskazano formy, w jakich piecza jest realizowana:

Formy rodzinne, w tym:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna
- 2) rodzinny dom dziecka

Formy instytucjonalne:

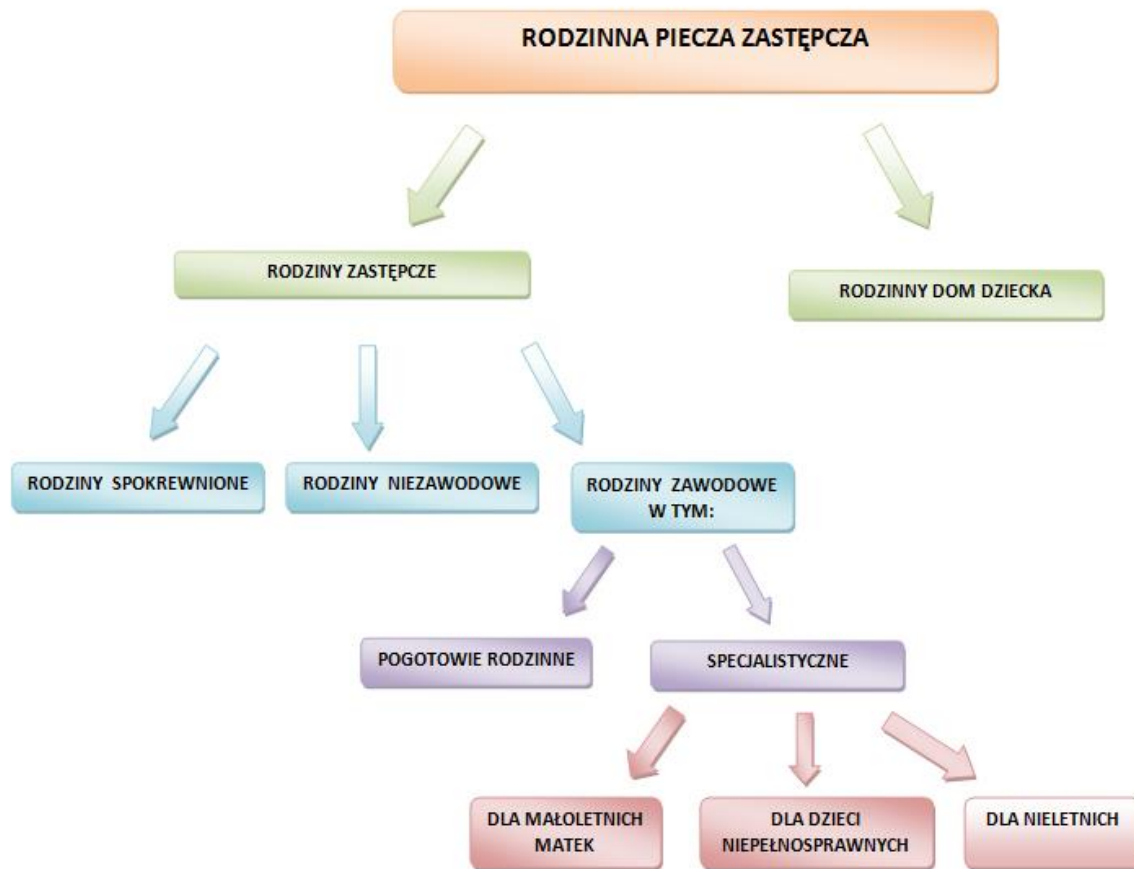
- a) Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym typu:
 - socjalizacyjnego,
 - interwencyjnego,
 - specjalistyczno-terapeutycznego,
 - rodzinnego.
- b) Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- c) Interwencyjne ośrodki preadopcyjne,

Celem pieczy zastępczej jest przede wszystkim praca z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy nie jest to możliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Ponadto pobyt w pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych oraz bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dzieci.

W gminach na terenie powiatu pleszewskiego zostali zatrudnieni asystenci rodziny, którzy współpracują z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rolą asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec własnych dzieci. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy między innymi przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku. Wobec powyższego współpraca z asystentem rodziny polega na bieżącym kontakcie i konsultacji w realizacji planu pomocy dziecku. Ponadto realizując zadania ustawowe asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej mając na uwadze dobro dzieci umieszczonych w pieczy, ściśle współpracują ze sobą w sprawach dotyczących kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi, ich wzajemnych relacji, a przede wszystkim możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Od kilkudziesięciu lat stanowi ona jedno z ważniejszych ogniw systemu opieki zastępczej w Polsce. Obok adopcji jest ona najbardziej cenioną formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej. Stanowiąc bliskie dziecku środowisko, pozwala nawiązać nowe, a czasem jedyne więzi emocjonalne, a tym samym zapobiec negatywnym dla rozwoju dziecka skutkom sieroctwa.

2. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim

a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Przedstawiając charakterystykę rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, należy mieć na uwadze, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w przeciągu danego roku kalendarzowego jest liczbą zmienną. Efektem tego jest napływ nowych rodzin zastępczych, jak również odpływ rodzin zastępczych. Co z kolei generuje zmienną liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W roku 2020 zostało objętych opieką koordynatora 60 rodzin zastępczych. W rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 10 dzieci. Łącznie w rodzinach zastępczych przebywa 87 dzieci (stan na 31.12.2020r.) i pełnoletnich wychowanków pozostających nadal w rodzinie.

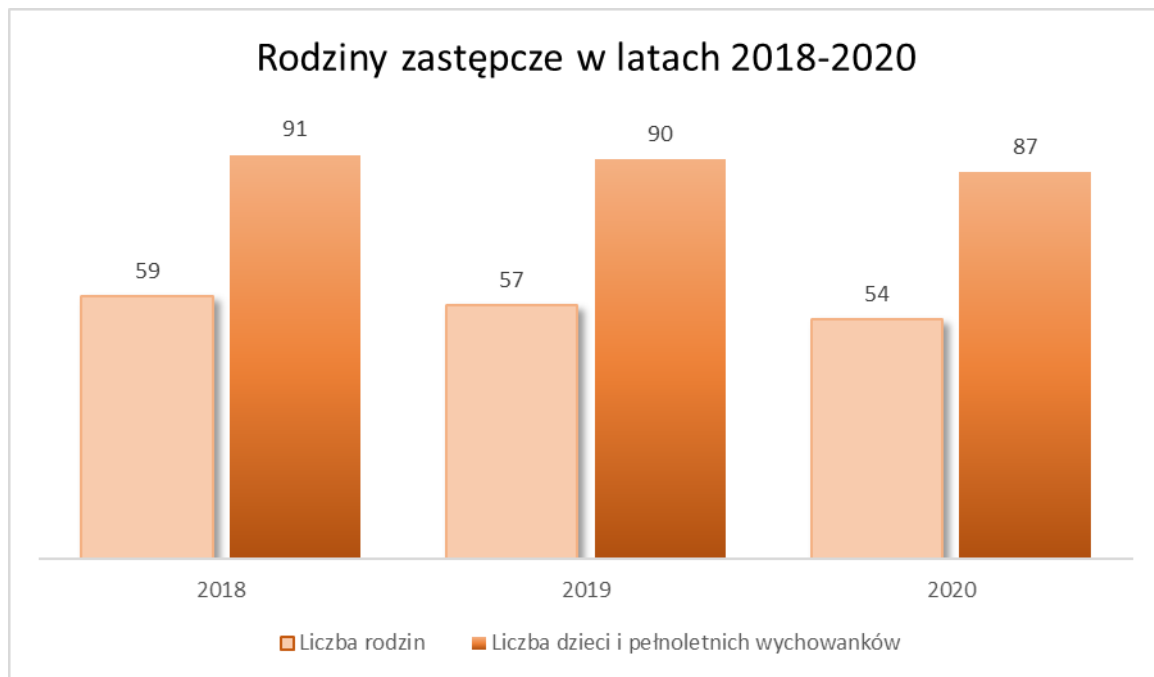
Poniżej przedstawiamy tabele i wykresy, które obrazują podział i liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020 (faktyczny stan rodzin na dzień 31 grudnia danego roku).

Tabela 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020

Rodziny zastępcze w latach 2018-2020			
	2018	2019	2020
Liczba rodzin	59	57	54
Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków	91	90	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821) formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowa zawodowe oraz rodziny dom dziecka.

Poniższa tabela/ wykres przedstawia podział rodzin funkcjonujących w powiecie pleszewskim w latach 2018-2020 z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej i liczbę dzieci.

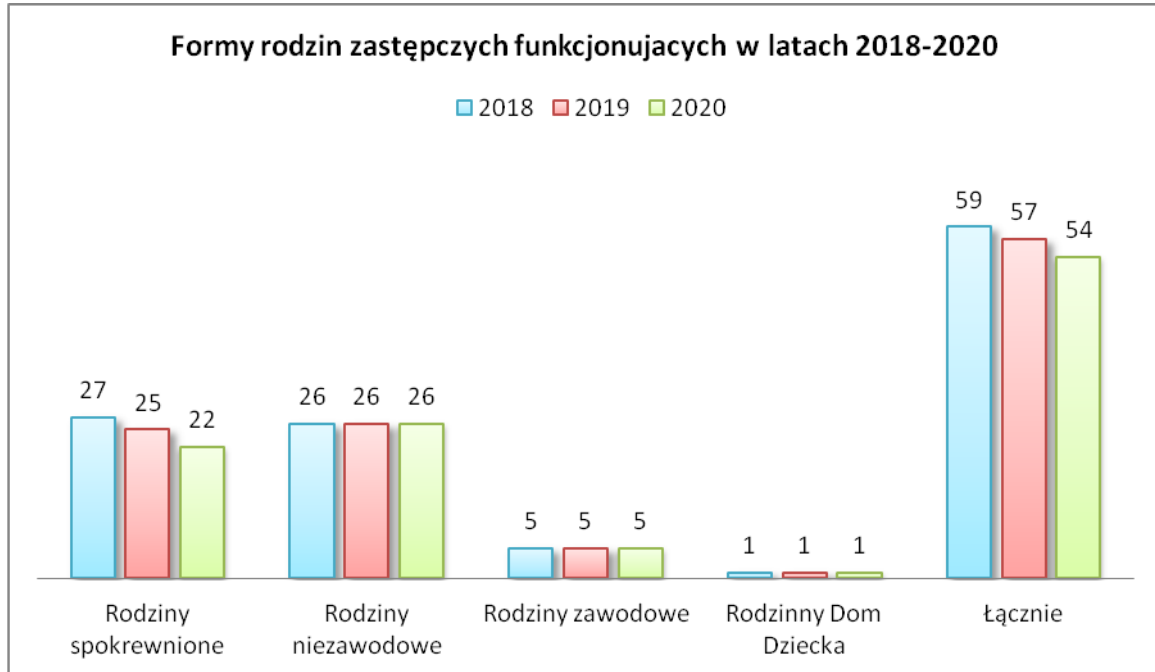
Tabela 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020

Rodzinna piecza zastępcza w powiecie pleszewskim w latach 2018-2020

Rok	2018		2019		2020	
TYP RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
Rodziny spokrewnione	27	37	25	35	22	31
Rodziny niezawodowe	26	33	26	34	26	36
Rodziny zawodowe	5	16	5	18	5	15
Rodzinny Dom Dziecka	1	5	1	3	1	5
RAZEM	59	91	57	90	54	87

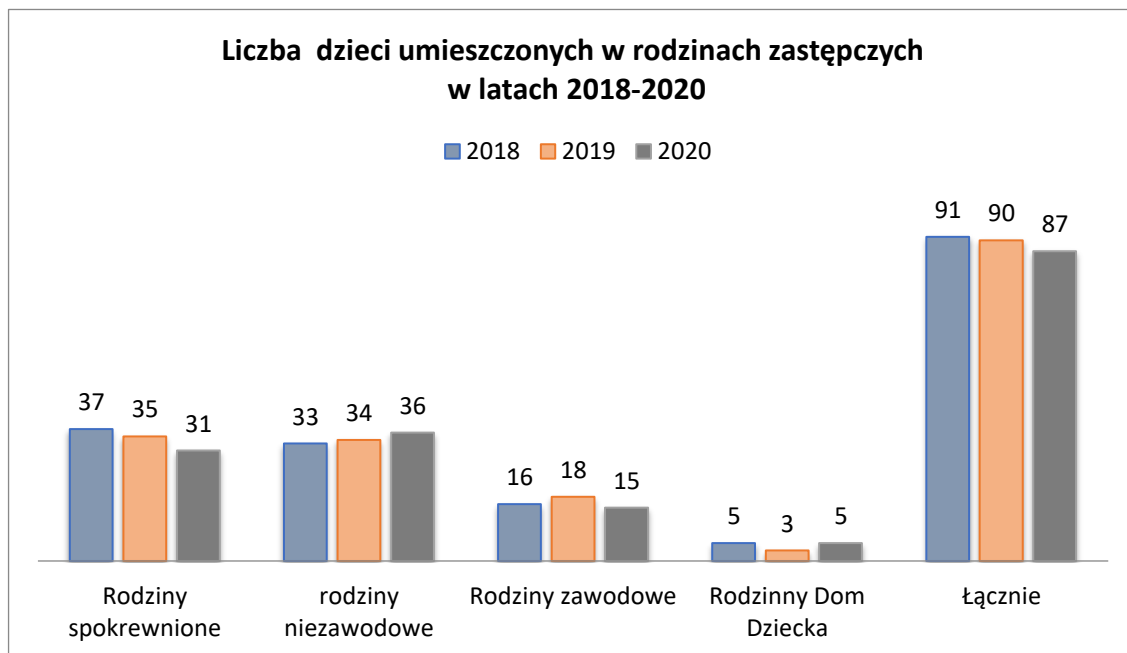
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 3. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020

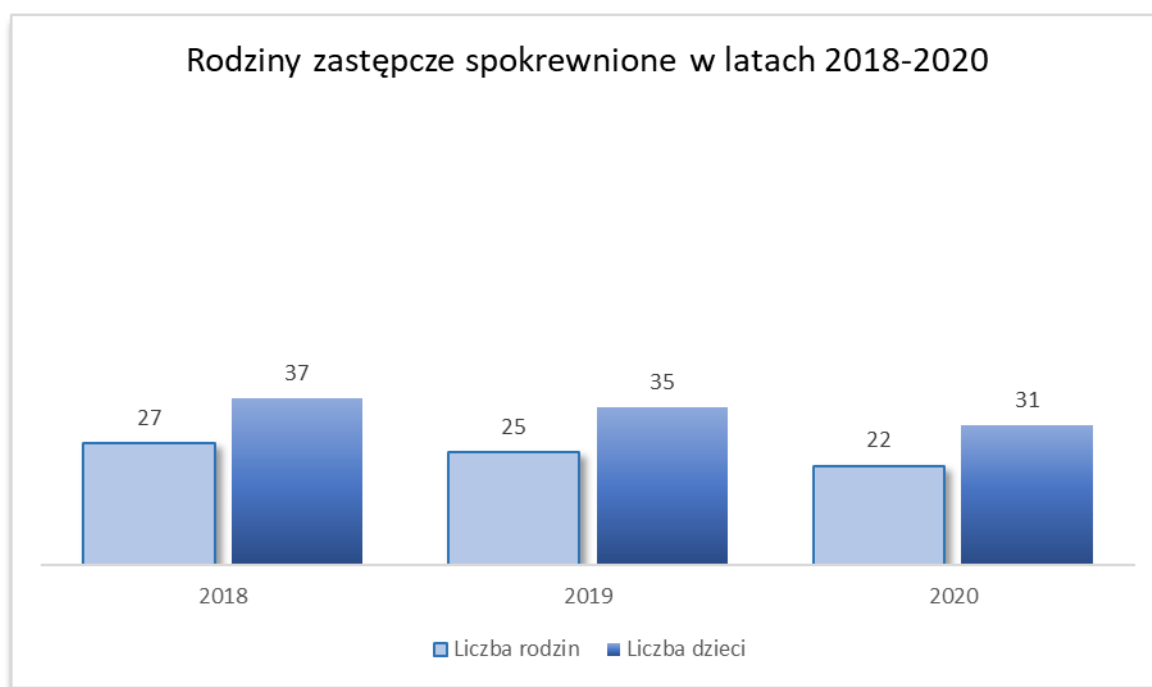

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Rodziny spokrewnione są to małżonkowie lub osoba, będący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, tj. babcia, dziadek, brat, siostra.

W latach 2018-2020 w powiecie pleszewskim liczba rodzin spokrewnionych przedstawiała się następująco:

Wykres 4. Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w latach 2018-2020

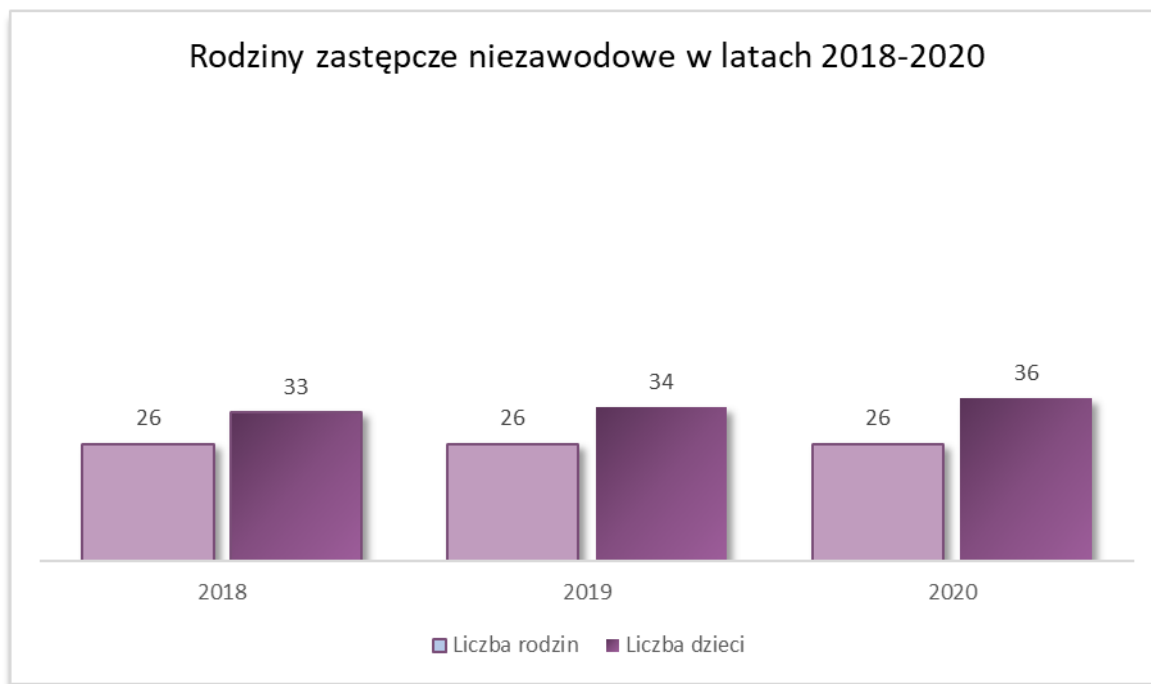

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Rodziny zastępcze niezawodowe to małżonkowie lub osoba, niebędący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Stan rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2018-2020 obrazuje poniższy wykres

Wykres 5. Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w latach 2018-2020

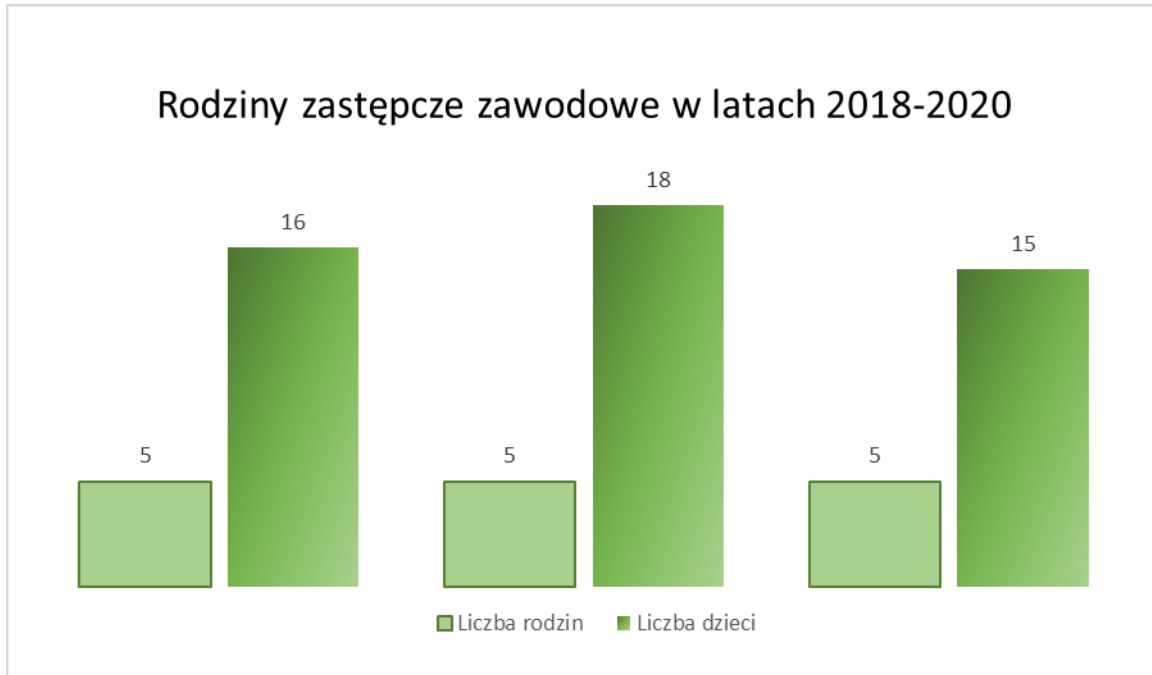

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Rodziny zastępcze zawodowe są kolejną formą rodzin zastępczych. Są to małżonkowie lub osoba, niebędący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Stan rodzin zastępczych zawodowych, funkcjonujących na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2018-2020 przedstawia się następująco:

Wykres 6. Rodziny zawodowe funkcjonujące w latach 2018-2020

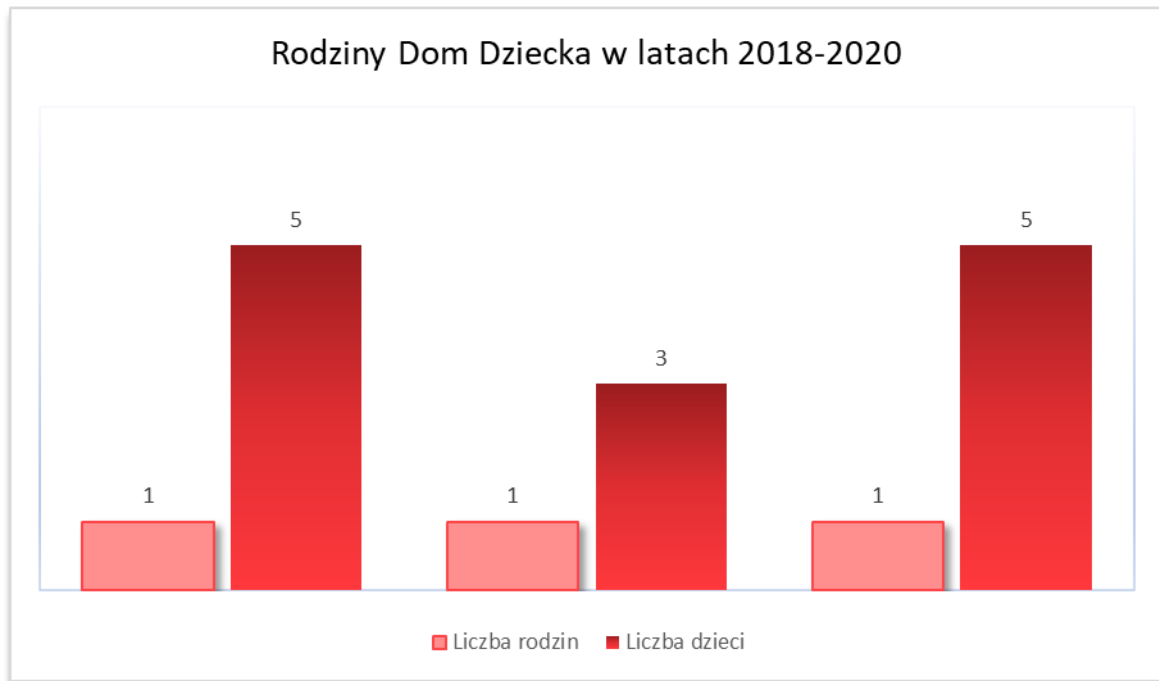

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Kolejną formą pieczy zastępczej jest **rodzinny dom dziecka**, w którym przebywać może łącznie 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Na terenie naszego powiatu funkcjonuje 1 rodzinny dom dziecka.

Wykres 7. Rodzinny Dom Dziecka funkcjonujący latach 2018-2020

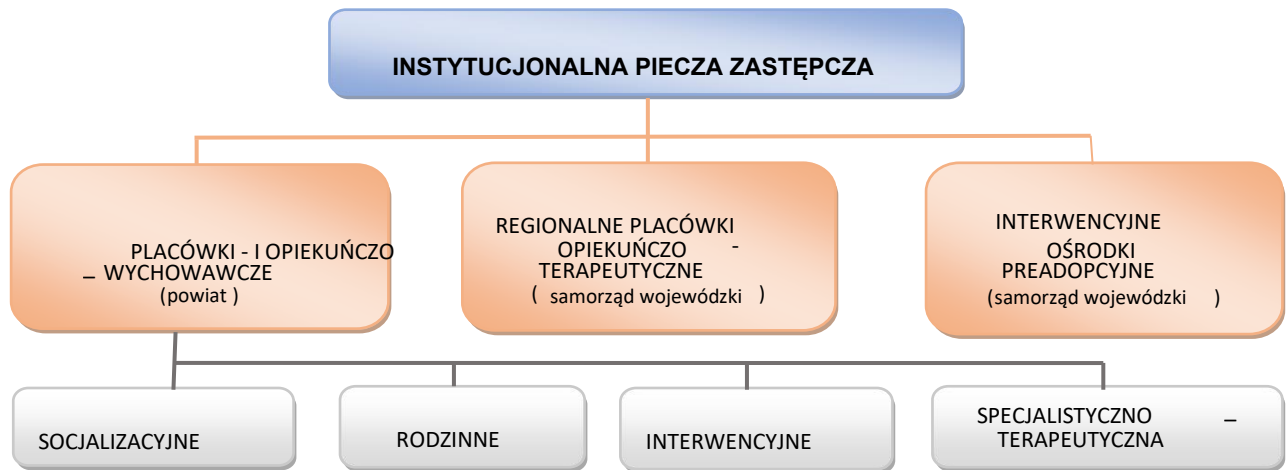

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie naszego powiatu większość stanowią rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby niespokrewnione z dzieckiem, następnie rodziny zastępcze spokrewnione tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, dalej są to rodziny zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. Podopiecznymi pieczy zastępczej są dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych głównie na skutek zaniedbania ze strony rodziców biologicznych, przemocy domowej i uzależnień. Część dzieci przebywa w rodzinach zastępczych na skutek utraty jednego lub obojga rodziców. Istnieje nadal potrzeba tworzenia nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci, którym rodzice nie zapewniają należytej opieki i wychowania.

b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Poniżej przedstawiono schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821):

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno –

terapeutycznym, które zgodnie z w/w ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia.

W strukturze jednostek organizacyjnych powiatu pleszewskiego znajdują się cztery placówki opiekuńczo –wychowawcze:

- 1) **Dom Dziecka w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **14 wychowanków**,
- 2) **Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **14 wychowanków**,
- 3) **Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie** – placówka typu interwencyjnego dla **14 wychowanków**,
- 4) **Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach** – placówka typu rodzinnego dla **8 wychowanków**

Tabela nr 3 instytucjonalna piecza zastępcza.

Instytucjonalna piecza zastępcza w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020
Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
Dom Dziecka w Pleszewie	31	26	16
Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie	14	14	12
Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny. im. Św. Rodziny w Pleszewie	14	14	14
Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach	7	7	8

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie zajmuje się kierowaniem małoletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie

biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu rodzinnego. Dziecko może być przyjęte do placówki opiekuńczo – wychowawczej również na wniosek rodzica, opiekuna prawnego bądź na prośbę samego dziecka. W przypadkach konieczności zapewnienia natychmiastowej opieki – na polecenie sędziego, kiedy jest doprowadzone przez policję, szkołę lub inne osoby, placówki przyjmują dzieci bez skierowania oraz postanowienia Sądu.

Warto dodać, że zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego w tym samym czasie można umieścić łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W konsekwencji ograniczenie liczby dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych powinno wpłynąć na aktywność działania ze strony powiatów w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia roli rodzin zastępczych, zacieśniania współpracy pomiędzy powiatem i gminą zmierzającą do skutecznej pracy z rodzinami biologicznymi i ograniczenia liczby dzieci, które umieszczone są w różnych formach pieczy zastępczej.

IV. ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ

Źródłem finansowania zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu pleszewskiego,
- z budżetu państwa zgodnie z art.187 ust.1 pkt.2 (ministra właściwego ds. rodziny),
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust.10 ustawy,
- z budżetów innych powiatów, zgodnie z art.191.ust.4 ustawy,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane w ramach dodatkowych środków.

Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego finansowane są głównie z budżetu powiatu pleszewskiego i gmin, z których pochodzą dzieci.

Powiat Pleszewski, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed skierowaniem do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na utrzymanie wychowanków w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce oraz w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Jednocześnie Powiat Pleszewski otrzymuje zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu pleszewskiego.

Odpłatność gmin za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Od 2012 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 191) nakłada na gminy obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W myśl obowiązujących przepisów, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

V. ROCZNE LIMITY POWSTAJĄCYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Limit rodzin zastępczych zawodowych planowany w powiecie pleszewskim na lata 2021-2023.

Zgodnie z art.180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3- letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej zawiera między innymi coroczny

limit rodzin zastępczych zawodowych. Aktualnie na naszym terenie funkcjonuje 5 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinny dom dziecka. Zakłada się, że w 2021 roku stworzone zostaną warunki do powstawania kolejnych rodzin zawodowych. W następnych latach liczba ta będzie się zwiększać sukcesywnie.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego ustala się limit rodzin zastępczych na lata 2021-2023

Tabela 4. Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych.

ROK	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych, w tym rodzinnych domów dziecka
2021	1- rodzina
2022	1-rodzina
2023	1-rodzina

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela określa liczbę rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka, które planuje się utworzyć w kolejnych latach. Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych środków finansowych.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem głównym realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Pleszewskiego na lata 2021– 2023” jest:

„Wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi oraz organizowanie efektywnego i zintegrowanego systemu pieczy zastępczej”.

Cel ten rozwinięty został o cele szczegółowe:

1. Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim.
2. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w pełnionych przez nich funkcjach.
3. Rozwijanie współpracy z rodziną naturalną.
4. Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

1. Cel szczegółowy: Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez udział w okolicznych rodzinnych festynach i imprezach organizowanych na terenie powiatu pleszewskiego, - pozyskiwanie kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej, - zamieszczanie publikacji w lokalnej prasie i stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, - nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, - przeprowadzenie kwalifikacji dotyczącej udziału w szkoleniu zgodnie z obowiązującą procedurą Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie oraz kwalifikowanie kandydatów na rodzinę zastępczą - organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	2021 -2023	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej jest bardzo ważnym elementem programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego. Wraz z propagowaniem idei rodzicielstwa zastępczego zwiększa się bowiem świadomość społeczna na temat funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej. Ponadto podejmowane w tym celu działania niosą ze sobą szansę wzrostu liczby osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Etapem podejmowanych działań będzie kampania promująca rodzicielstwo zastępcze, która jest sprawdzoną formą działania

na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Organizowane akcje informacyjno-popularyzatorskie, będą polegały na pozyskiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze. Efektem tego działania będą bezpośrednie kontakty i rozmowy z potencjalnymi kandydatami na rodziców zastępczych.

2.Cel szczegółowy: Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w pełnionych przez nich funkcjach.		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- zapewnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, -zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy (prawnej, psychologicznej, rodzinnej) - organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, - organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje rodziców zastępczych, - integracja środowiska rodzin zastępczych, - zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich na wniosek rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka, - współpraca z Centrum Wolontariatu w organizowaniu dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka pomocy wolontariuszy, -udzielanie świadczeń finansowych, obligatoryjnych i fakultatywnych rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka, - aplikowanie w ramach ogłaszanych konkursów ofert na realizację zadań poszerzających i uzupełniających realizację zadań ustawowych,	2021 -2023	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Adresatami celu II są rodziny spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. W codziennym funkcjonowaniu tych rodzin bardzo istotne jest bowiem wsparcie ich w pełnionych przez nich funkcjach. W tym celu zamierzamy kontynuować wielokierunkową

pracę mającą na celu zapewnienie rodzinom wsparcia merytorycznego, emocjonalnego, a także zapewnienie pomocy w dostępie do specjalistów (psychologa, radcy prawnego, pedagoga). Podejmując działania pracy w tym zakresie istotne jest podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych poprzez ich udział w specjalistycznych szkoleniach i grupach wsparcia, które wzorem lat ubiegłych są sprawdzoną formą działań skierowanych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.

Udział rodziców zastępczych w warsztatach i grupach wsparcia znacząco wpłynie na poprawę funkcjonujących rodzin zastępczych. Efektem zakładanego celu jest wzrost wiedzy i kompetencji rodziców zastępczych, podnoszenie ich dotychczasowych kwalifikacji. Dostrzegając potrzebę wprowadzania rozwiązań wspierających rodziny zastępcze, stawiamy również na zorganizowanie efektywnego wsparcia rodzin poprzez integrację tych rodzin w miejscach mniej formalnych. Te działania pozwolą na budowanie pozytywnych relacji w grupie i lepszej komunikacji, organizacji czasu wolnego dla siebie i dzieci.

3. Cel szczegółowy: Rozwijanie współpracy z rodziną naturalną.

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego, -tworzenie warunków do prowadzenia grup wsparcia mających na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, opiekuńczo- wychowawczych. -udział asystenta rodziny w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka, -umożliwienie i pomoc w kontaktach z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	2021 -2023	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe, OIK i lokalne media

Głównym celem funkcjonowania rodzin zastępczych jest wzmocnienie rodziny naturalnej, tak aby dziecko mogło do niej powrócić. Dlatego tak ważna jest pomoc rodzicom biologicznym, którą tutejsze Centrum organizuje m.in. poprzez współpracę z rodzicami biologicznymi czy tworzenie warunków do prowadzenie grup wsparcia. Wieloaspektowa

praca z rodziną biologiczną realizowana jest poprzez współpracę z asystentami rodziny zatrudnionymi w poszczególnych gminach. Mając na uwadze osiągnięcie powyższego celu dzieci utrzymują kontakty z rodzicami biologicznymi, a Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej umożliwia również te spotkania w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W większości przypadków rodziny zastępcze współpracując z rodziną biologiczną organizują spotkania w środowisku domowym, neutralnym a przede wszystkim przyjaznym dziecku. Głównym efektem podejmowanych działań jest przede wszystkim liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej.

4. Cel szczegółowy: Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa - wsparcie pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, opiekuna usamodzielnienia, -realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia, -udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków.	2021 -2023	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe

Ważnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jest wspieranie młodych osób osiągających pełnoletność w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Usamodzielnieni wychowankowie u progu dorosłego życia pozostawieni są bez wsparcia najbliższej rodziny. Bardzo często rodziny biologiczne obciążają własne dzieci za swoje życiowe niepowodzenia i niewydolność wychowawczą.

Efektywne przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia od chwili umieszczenia w pieczy zastępczej ma w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu.

Wychowankowie pieczy zastępczej mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy, która na celu ich wsparcie emocjonalne, a także zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie ze swoimi problemami i udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów oraz minimalizowanie ich trudnych zachowań.

Ponadto zakłada się, że efektem pracy z pełnoletnim wychowankiem jest realizacja planu usamodzielnienia, uzyskanie założonych celów, którym często jest zdobycie wykształcenia i kwalifikacji a w przyszłości zdobycie zatrudnienia.

VII. ANALIZA SWOT

Techniką, którą się posługujemy jest analiza SWOT służąca do porządkowania i analizy informacji. Metoda ta pozwala określić mocne i słabe strony związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, a także szanse i zagrożenia które występują w obszarze podejmowanych przez nas działań. Tworząc Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023 uwzględniono cele w oparciu o analizę szans i zagrożeń płynących z otoczenia.

Poniżej przedstawiamy analizę SWOT określającą słabe i mocne strony w obszarze rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mocne strony	Słabe strony
- zapewnienie dzieciom potrzebującym opieki i wychowania w formach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, - promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, - wykwalifikowana kadra pracownicza, - zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych /rodzinny dom dziecka w celu podnoszenia kwalifikacji, - organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, - organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych/rodzinnego domu dziecka, - organizowanie grup wsparcia dla rodziców biologicznych, - wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, -praca na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej, -zatrudnianie specjalistów w rodzinnej pieczy zastępczej, -współpraca ze Stowarzyszeniem Centrum	-zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców biologicznych, - niechęć rodziców biologicznych do kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, - niechęć dzieci przebywających w pieczy zastępczej do kontaktów z rodzicami biologicznymi -brak kandydatów na rodziny zastępcze, - długotrwały proces przygotowawczy do pełnienia roli rodziców zastępczych, - brak świadomości społeczności lokalnej nt. sposobu funkcjonowania pieczy zastępczej, - niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, - brak lokali mieszkalnych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, -brak miejsc pracy na rynku pracy dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

Rozwoju w Pleszewie, -współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, -współpraca z asystentami zatrudnionymi w poszczególnych gminach.	
Szanse	Zagrożenia
-wzrost liczby osób zainteresowanych możliwością sprawowania opieki poprzez pełnienie przez nich funkcji rodziny zastępczej (pozyskiwania nowych kandydatów) - zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej, - współpraca ze specjalistami (psycholog, pedagog, radca prawny i inni specjaliści), - tworzenie nowych miejsc w rodzinach zastępczych dla dzieci.	- ubóstwo, - nieporadność życiowa rodzin naturalnych, - brak współpracy rodziców naturalnych, - problemy wychowawcze w pieczy zastępczej, - wypalenie zawodowe rodziców zastępczych, - trudności we współpracy z innymi instytucjami.

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
2. Wzmacnianie postaw rodzicielskich i integracja rodzin zastępczych poprzez udział w organizowanych szkoleniach i grupach wsparcia. Zapewnienie im specjalistycznego wsparcia ze strony specjalistów (psycholog, pedagog, radca prawny).
3. Podejmowanie działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu pleszewskiego co umożliwi pozyskiwanie kolejnych kandydatów na rodziny zastępcze, a co za tym idzie znalezienie prawdziwego domu dla dzieci, które obecnie przebywają w placówkach w oczekiwaniu na rodzinę.
4. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
5. Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z

asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu pleszewskiego.

6. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
7. Podniesienie prestiżu rodzin zastępczych jako istotnego elementu systemu pieczy zastępczej.
8. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących w powiecie pleszewskim zgodnie z ustalonym limitem na dany rok kalendarzowy.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Pieczą zastępczą finansowana jest w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021 – 2023 są środki finansowe pochodzące z:

- budżetu Powiatu Pleszewskiego,
- budżetu Państwa (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), Wojewoda Wielkopolski,
- budżetu Samorządów Gminnych,
- budżetu innych Powiatów w ramach zawartych porozumień i umów,
- ze środków innych partnerów uczestniczących w Programie,
- dotacji celowych.

X. REALIZATOR I ODBIORCY PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023 skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności do:

- dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
- kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych lub rodzinnych domów dziecka.

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 w Powiecie Pleszewskim będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu programu i realizacji zaplanowanych kierunków działań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracować będzie z:

1. Samorządem Powiatu oraz samorządami z których pochodzą dzieci.
2. Samorządem Województwa Wielkopolskiego, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (ROPS).
3. Administracją Rządową – Urzędem Wojewódzkim – Wydział Polityki Społecznej.
4. Ośrodkami Pomocy Społecznej.
5. Powiatowym Urzędem Pracy.
6. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
7. Placówkami Oświatowymi.
8. Sądem Rejonowy, kuratorami zawodowymi i społecznymi.
9. Ośrodkami Adopcyjnymi.
10. Policją.
11. Organizacjami pozarządowymi.
12. Służbą zdrowia.
13. Wolontariuszami.
14. Sponsorami.
15. Lokalnymi mediami.
16. Innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021- 2023 w Powiecie Pleszewskim odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy informacji odnośnie realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Powyższe informacje przedkładane będą Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie. W zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie rozwoju pieczy zastępczej – Program może ulegać modyfikacji, a jego charakter pozostaje otwarty.

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XVII/139/2021 Rady Powiatu w Pleszewie z dnia 11 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023”

Zgodnie z art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2020 poz.821) należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie opracowało „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2021-2023”.

Celem Programu jest wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi oraz organizowanie efektywnego i zintegrowanego systemu pieczy zastępczej.

Realizacja programu umożliwi wsparcie i rozwój różnych form pieczy zastępczej oraz wzmocni działania zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Starosta Pleszewski

Maciej Wasielewski